

Motion till riksdagen 2005/06:Sf20

**av Ulla Hoffmann och Kalle Larsson (v)
med anledning av prop. 2005/06:72**

Genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår förslaget till nytt andra stycke i 7 kap. 3 § utlänningslagen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en författningsreglerad sanktionsmöjlighet bör införas för fall då niomånadersfristen för beslutsfattande överskridits.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av rätt att ansöka om rättslig prövning av avslagsbeslut i ärenden som rör rikets säkerhet eller allmän säkerhet.
4. Riksdagen avslår förslaget till 13 kap. 15 och 16 §§ utlänningslagen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen snarast bör förelägga riksdagen förslag om förbättrade familjeåterföreningsregler med utgångspunkt i förslag som lagts fram av Anhörigkommittén och Utredningen om uppehållstillstånd för familjeåterförening m.m.

Bakgrund

I propositionen föreslås förändringar i utlänningslagen för att genomföra familjeåterföreningsdirektivet, Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003.

I propositionen föreslås även rätt för Migrationsverket att under vissa förutsättningar erbjuda DNA-test för att bevisa återopad släktskap i ett familjeåterföreningsärende.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Familjeåterföreningsdirektivet är ett minimidirektiv och det föreligger ingen skyldighet att införa försämrade rättigheter för den sökande. En försämring som föreslås i propositionen är införande av möjlighet att återkalla ett tidsbegränsat tillstånd för en person som har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande. Detta har kritiserats av Advokatsamfundet som påpekar att detta kan leda till att kvinnor och barn kan hamna i beroendeförhållande till anknytningspersonen och att de inte vågar berätta om missförhållanden av rädsla att tillståndet skall återkallas. Redan nu gällande regler som de tillämpas av Migrationsverket och Utlänningsnämnden får sådana konsekvenser. Det vore därför förödande att göra denna oerhört utsatta grupp kvinnor ännu mer rättslösa än idag. Därför bör riksdagen avslå förslaget i den delen.

Artikel 5:4 i direktivet innehåller krav på att medlemsstaten i sin nationella lagstiftning skall reglera samtliga följder av att ett beslut om familjeåterförening inte fattats inom tidsfristen. Riksdagens ombudsmän har i sitt remissvar anfört att JO:s och JK:s kontrollfunktion inte uppfyller direktivets krav på följder av överträdelse. Vi delar denna bedömning. Regeringen bör lägga fram förslag om verk samma sanktioner för överträdelse av direktivets tidsfrist för beslut. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Säkerhetsärenden överklagas enligt 14 kap. 11 § nya utlänningslagen från Migrationsverket till regeringen. Samma ordning gäller i ärenden enligt lagen om särskild utlänningskontroll. Direktivet innehåller i artikel 18 ett krav på rätt att ansöka om rättslig prövning vid avslagsbeslut. Den ordning som föreslås i propositionen står i uppenbar strid med direktivets regel. Att det normalt skall hållas en förhandling i Migrationsöverdomstolen som skall avge ett yttrande kan givetvis inte föranleda någon annan bedömning. Regeringen bör lägga fram förslag om att prövningen i säkerhetsärenden skall ske i samma ordning som övriga ärenden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

I propositionen föreslås att Migrationsverket under vissa förutsättningar skall kunna erbjuda DNA-test för att den sökande skall kunna bevisa åberopad släktskap i ett familjeåterföreningsärende. Risken är uppenbar att metoden att erbjuda DNA-testning blir rutin, genom att den sökande inte vågar neka att göra ett DNA-test eftersom det kan anföras mot henne eller honom vad gäller frågan om uppehållstillstånd. Förslaget framhäver det biologiska föräldraskapet framför det sociala föräldraskap som förekommer i många andra länder. BO säger i sitt remissvar om DNA-analyser:

Barn som föds i Sverige DNA-testas inte om föräldrarna är överens om föräldraskapet och bäge föräldrarna åtar sig föräldraskapets plikter. På samma sätt borde det vara tillräckligt för migrationsmyndigheterna att utländska vuxna tar på sig föräldraansvar för ett barn och åtar sig att försörja barnet. Att erbjuda DNA-analys för att bevisa föräldra- eller släktskap skulle betraktas som kränkande. Om föräldrarna skriftligen åtar sig att försörja barnet tills det fyllt 18 år eller 20 år om den unge studerar i grund- eller gymnasieskola måste kravet på ytterligare bevis om släktskap falla bort.

Fel! Okänt namn på

Vi delar det synsätt som BO här givit uttryck för och anser att detta förslag bör avslås. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

I samband med de ändringar i utlänningslagen som genomfördes från 1/1 1997 begränsades möjligheterna till familjeåterförening för personer utanför kärnfamiljen. Som Vänsterpartiet redan då förutsade har denna begränsning fått djupt inhumana och fullständigt orimliga konsekvenser. Detta framgick också mycket tydligt av en utvärdering av de nya bestämmelserna som Röda Korset lät genomföra något år efter lagändringens genomförande. Bl.a. av denna orsak gick regeringen slutligen den opinion till mötes som krävde att en parlamentarisk utredning skulle tillsättas för att se över reglerna för familjeåterförening. Detta för att komma till rätta med de stötande konsekvenser lagen fått. Anhörigkommittén lade fram ett delbetänkande rörande dessa frågor i februari 2002. Man föreslog mindre restriktiva regler för familjeåterförening. Regeringen har lagt förslaget i malpåse och inte återkommit till riksdagen med någon proposition. I stället har man den 7 juli 2005 givit tilläggsdirektiv till Utredningen om uppehållstillstånd för familjeåterförening och för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare att presentera olika alternativ för förändring av anhörigreglerna. Utredningen avgav sitt slutbetänkande i november 2005. Regeringens vägran att göra något åt de djupt stötande konsekvenserna av den nuvarande regleringen beträffande familjeåterförening utöver kärnfamiljen är djupt oroande och kränker tredjelandsmedborgares människovärde. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag om mindre restriktiva regler om möjlighet till familjeåterförening för anhöriga utöver kärnfamiljen. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 22 februari 2006

Ulla Hoffmann (v)

Kalle Larsson (v)